

La festa (litúrgica o no) del menjar

■ IGNASI RIERA
ESCRITOR

Sentia una pena immensa per la gent que et confessa: "Menjo per força, que mai no em ve de gust!". Sentia, sí, i ja no sento, una pena immensa per aquesta mena de persones perquè se m'ha endurit el cor i em costa sentir pena per qui nega al plaer els drets del plaer.

Hem après que l'acte de menjar té, en primer lloc, un element nutritiu, en segon lloc, un element saludable i, en tercer lloc, un element hedonístic. És bo que el menjar ajudi a fer funcionar la màquina complexa, però al capdavall primitiva —el Creador, tot s'ha de dir, no era ni un "manetes" ni un "perfeccionista" a l'hora de crear Adams i Eves: s'hi devia posar entre becaïna i becaïna!— de l'home/dona.

I és bo que, si no es tracta d'emperadors o de dictadors insuportables, el menjar no mati. A més, però, creiem que el menjar ha de cooperar en el plaer d'aquesta vida, l'única que ens correspon, i que només els telepredicadors poden considerar com una estúpida vall de llàgrimes.

En català, festa és sinònim de menjada, d'àpat, de gent que beu i que brinda. El sopar pot suggerir filosofia platònica o el missatge-herència de l'amor universal. (No m'imagino Jesús pronunciant paraules sublimes en una barra de bar o en el marc d'una conferència erudita sobre la Normalització Lingüística en l'aprenentatge dels nens autistes.)

És per això que he redactat un text, en vies d'edició, que porta com a títol El Llibre de les Hores del ben menjar. Si els frares, tan líbrics, encadenaven pregàries... i les plantaven al llarg de les 24 hores del dia..., i si després les feien cavalcar, d'estació en estació, per tot l'any litúrgic..., ¿per què no proposar punts d'amor i de guerra per fer del bon menjar un eix de referència cíclic?.

No sóc de pagès. No puc evocar l'emoció de qui s'adona de com maduren pebrots i enciams, de com creix el blat o de com —després de mesos de tronc retort i aparentment mort— el cep proposa raïms, les moreres, móres i els presseguers, pressécs. Però encara sento emoció quan arriben les faves i els alls tendres o quan la mar convoca els túnids com a oferta als pescadors (encara que en algun cas no siguin japonesos).

Atès que la vida és breu, proposo viure-la amb la sòbria tensió de qui frueix, sense golafreries —l'excés mata la qualitat de qui és capaç d'assaborir amb la calma que tot menjar i tot poema requereixen— els fruits de la terra i del treball dels homes, com diuen les benediccions de la taula (acte que

Atès que la vida és
breu, proposo viure-
la amb la sòbria
tensió de qui frueix,
sense golafreries
—l'excés mata la
qualitat de qui és
capaç d'assaborir
amb la calma que tot
menjar i tot poema
requereixen— els
fruits de la terra i del
treball dels homes.

gairebé només practiquem, amb respecte, els ateus com Déu mana).

Una d'aquestes benediccions, en llatí, fa: "Panem de coelo praestitisti ei", anuncia qui presideix la taula... i la resta respon: "omne delectamentum in se habentem". Ho trobo excel·lent: poder menjar cada dia és un do que només els ingrats consideren rutinari. Que, a més, allò que mengem tingui capacitat de fer-nos feliços... depèn sovint de la mà sàvia que manega els fogons, mesura les quantitats, calcula la sal i el pebre, evita els grumolls, fa de cada àpat una peça simfònica, sense estridències.

Si et pesa l'any natural —ara anomenat "exercici pressupostari"— i t'angunieja l'any fiscal i/o l'any escolar (teu o dels fills), proposa't la doble celebració ben poc traumàtica de l'any folklòric i de l'any gastronòmic. L'un i l'altre tenen lligams múltiples, com tan bé saben els pastissers que ofereixen una rima dolça a cada vers de l'any. Moltes de les festes antigues tenien a veure amb les collites, amb la caça o amb la matança del porc, amb el naixement, amb l'arribada del fred o amb la verema. O amb la tardor, tan enigmàtica sempre, com la llanega negra o els fredolics o les castanyes.

Si a les escoles ensenyessin a rebre les escafoles/xatonades amb tant d'entusiasme com a recordar els reis gots i/o els presidents de la Generalitat... Catalunya tornaria a ser un país assenyat, capaç d'agermanar seny i bellesa, sense patir pels anuncis apocalíptics de la COPE o dels dietistes.